

Sisäministeriö/Lainsäädäntöyksikkö

viite: Arpajaislain uudistamista koskeva kuulemis- ja keskustelutilaisuus 11.11.2020

SININAUHALIITON TIETO- JA TUKIPISTE TILTIN PUHEENVUORO

Sisäministeriö on ystävällisesti esittänyt Sininauhaliitolle ml. tieto- ja tukipiste Tiltti kutsun tähän tilaisuuteen, mistä kiitämme.

Sininauhaliitto on toiminut rahapelihaittojen kentällä 1990-luvun alusta asti ja organisaatiollemme on karttunut merkittävä määrä osaamista ja näkemyksiä toimialasta. A-klinikkasäätiön kanssa tuottamamme Peluuri-palvelu on erikseen edustettuna tässä kuulemisessa, joten keskitymme tässä Sininauhaliiton puheenvuorossa ensisijaisesti Tiltti-toiminnan näkökulmaan.

Vuodesta 2010 lähtien Helsingissä Peliklinikan yhteydessä toiminut matalan kynnyksen tieto- ja tukipiste Tiltti tarjoaa peliongelmaisille ja heidän läheisilleen kasvokkaisia neuvonta-, tuki- ja vertaistukipalveluja. Kohtaamme vuosittain satoja peliongelma-asiakkaita, heidän läheisiään ja ilmiötä kohtaavia ammattilaisia, mitä kautta meille kertyy kattavasti ajantasaista tietoa pelihaittakentästä ja sen muutoksista. Tiltissä on kerrytetty vuosien varrella erityisesti peliongelmissa selviytymisen kokemustietoa ja koottu sitä helposti hyödynnettäväksi internet-sivustoksi www.kokemuksiapeliongelmistafi.fi.

Peliongelmiin apua hakevien näkökulmasta uudistamishankkeessa tulisi huomioida seuraavat seikat:

Pakollinen tunnistautuminen hajasijoitetuilla raha-automaateilla toisi peliongelmaista toipuville pelaajille nykyistä paremmat mahdollisuudet rajata omaa pelaamistaan. **Yksinään toteutettuna se on rahapelihaittojen ehkäisyn ja vähentämisen näkökulmasta riittämätön toimenpide.**

Moni ongelmallisesti pelaava hakeutuu hajasijoitettujen raha-automaattien lisäksi pelaamaan myös pelisaleihin ja/tai pelikasinolle, jotka ovat ongelmiin ajautuneelle pelaajalle erityisen riskialtis ympäristö pelata. Siksi **myös pelisaleihin ja -kasinolle sijoitetut raha-automaatit tulisi varustaa tunnistautumislaitteistolla.**

Pelien laaja tarjonta ja helppo saatavuus arjen kaikissa asiointiympäristöissä vaikeuttaa suuresti peliongelmissa toipumista ja peleistä irti pysymistä. Tämän vuoksi pelitarjonnan sääntely on tehokkain keino hallita pelihaittoja. Pelihaittojen ehkäisyn ja vähentämisen näkökulmasta ei ole perusteltua pitää korkean haittariskin raha-automaattipelejä näkyvillä ja helposti saatavilla ihmisille välttämättömissä arkisissa ympäristöissä kuten kaupoissa. **Raha-automaattien hajasijoittelusta olisi syytä luopua.**

Ongelmallisesti pelaavat kykenevät harvoin vapaaehtoisesti rajoittamaan omaa pelaamistaan. Vapaaehtoisuuteen perustuvia työkaluja käytetään usein vasta, kun peliongelma on vakava-asteinen ja tilanteissa, joissa ongelmallinen pelaaminen halutaan lopettaa. **Ongelmien ennaltaehkäisemiseksi olisi siksi ensiarvoisen tärkeää liittää pakolliseen pelikohtaiseen tunnistautumiseen aina myös riittävät haitallisen**

pelaamisen estävät pakolliset pelinhallintavälineet, joiden asetusten muuttaminen vaatisi nykykäytäntöjä pidempää ajallista harkintaa.

Määräaikaisten jakelukanavakohtaisten pelikieltojen sijaan **pelaajalle tulisi olla mahdollista hakea myös toistaiseksi voimassa olevaa, kaikki jakelukanavat kattavaa pelikieltoa. Pelikiellon ottamisen tulisi olla mahdollista** pelaajalle siten, ettei hänen tarvitse altistua peliympäristön houkutuksille eli **käymättä pelikasinolla tai pelipisteessä. Itse asetetun pelikiellon purkamiseen tulisi aina liittää pelintarjoajan edustajan kanssa käyty paluukeskustelu.**

Arkisissa ympäristöissä ja pelisaleissa tapahtuvan pelaamisen lisäksi pidämme **huolestuttavana verkkoympäristöön kehitettyjen kasino-, raha-automaatti- ja vedonlyöntipelien yhä lisääntyvää pelaamista, mikä jää helposti suurelta yleisöltä piiloon.** Jo 60% Tiltistä tänä vuonna ensi kertaa apua hakeneista on pelannut pääasiallisesti verkossa. **Jos lakiuudistuksen käytännön toimenpiteet keskitetään vain arkisissa ympäristöissä näkyvän pelaamisen rajoittamiseen, laki on vanha jo uudistuttuaan.**

Ongelmalliseen pelaamiseen aktiivisesti ja tehokkaasti puuttuminen on vastuullisen pelintarjoajan ja rahapelihaittojen ennaltaehkäisystä esimerkillisesti huolehtivan yhteiskunnan velvollisuus, ei vain pelaavan yksilön vastuulla oleva asia.

Vastuullisesti toimivan **pelintarjoajan tulee seurata ja tarvittaessa myös puuttua pelaajalla havaittuun riskikäytökseen.** Eettisesti toimivan **pelintarjoajan tulisi mielestämme myös erittäin tarkasti harkita ja mieluiten kokonaan välttää rahapelien markkinointia ja kohdennettua mainosviestintää** pelikiellon tai sisäänpääsykiellon hakeneelle. **Peliongelmissa toipuvalle tulee olla mahdollista estää kokonaan itseensä kohdistuva rahapeleihin liittyvä markkinointiviestintä, myös mainonnaksi koettava tuoteinformaatio.**

Vedonlyöntipelien uudistukseen liittyviä muutostarpeita ei avattu kuulemistilaisuuden taustamateriaaleissa. Haluamme tuoda tähän teemaan liittyen tiedoksi, että kohtaamme toiminnassamme koko ajan enemmän vedonlyöntipelaamista, jota on mahdotonta pitää taitopelaamisena.

Vedonlyöntipelaamista nopeutetaan, vedonlyöntipelitapahtumien yhteyteen rakennetaan esimerkiksi raha-automaattipelien maailmasta tuttuja läheltä piti-tilanteita ja pelaajat saadaan lyömään vetoa pelitapahtumista, joiden arvaaminen ei perustu asiantuntemukseen.

Tämänkaltaisia **ongelmallista pelikäyttäytymistä lisääviä ja haittoja tuottavia vedonlyöntipelien uudistuksia ei pitäisi missään nimessä tukea.**

Sininauhaliiton ja Tiltin puolesta

Jenni Kämppi
Koordinaattori, tieto- ja tukipiste Tiltti
+358505442897
jenni.kamppi@sininauha.fi